

og lovlig Bemyndigelse til at indgive en Adresse af et saadant Indhold som den foreliggende.

Andræ: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Den ærede Landssthingsmand har Ordet for en kort Bemærkning.

Andræ: Jeg vil i Anledning af, hvad den høitærede Formand nu bemærkede, blot tillade mig at ytre, at den lovlige Ret for Thinget til at indgive Adresser kan Sagen mindre end jeg betvivle, da det staaer udtrykkelig og med rene Ord udtalt i Grundloven; men et andet Spørgsmaal er, hvorom disse Adresser kunne handle, og i saa Henseende er det nu min Mening, at de ikke kunne handle om andre Anliggender end dem, hvorom Rigsdagen har lovlig Ret til at forhandle. Dette er min Overbeviisning, hvis Nogen har en anden, seer jeg mig ikke istand til at forandre min berefter.

Madvig: Jeg veed ikke, om jeg tidligere har brugt det Udtryk, at jeg fandt mig foranlediget til at motivere min Afstemning. Naar jeg ikke har Noget at sige om Sagen selv, synes jeg i Almindelighed ikke, at mit Votum har en saadan Betydning, at jeg behøver at motivere det. Idag ønsker jeg dog at sige et Par Ord med Hensyn til mit Votum, for ikke at blive misforstaaet. Jeg vil votere for Formandens Forslag, fordi der idag ikke er en første Forhandling af Sagen selv, hvorpaa jeg troer vi ved en Feiltagelse ere komne førmeget ind, men der kun er Spørgsmaal om Forhandlingsmaaden. Saaledes som Sagen nu staaer, troer jeg, at det ikke vil være rigtigt, ligesom det heller ikke er paalagt af nogen Pligt, at nægte dens Fremme. Jeg troer, at selve de vandskelige Spørgsmaal, der ere reiste om Rigsdagens Kompetence med Hensyn til Adresser, navnlig Adresser i en vis Retning, ere af den Betydning, at der kunde være god Anledning til at prøve dem i et Udvalg. Derimod vil jeg strax sige, at jeg ikke i dette Votum for Formandens Forslag vil have lagt den Betydning, at jeg ønsker Adressen indgivet, eller anseer det

rigtigt eller politisk berettiget af Rigsdagen at indgive en Adresse væsentlig i den Retning, som det forelagte Forslag antyder; men der kan jo af Forhandlingerne fremkomme noget Andet.

Det er en overordentlig vigtig Betragtning, der gjordes gjældende af den høitærede Indenrigsminister, idet han fremhævede, at Forholdet er et ganske andet nu, da der ved Siden af de særskilte Forsamlinger for Landsdelene staaer en Forsamling for hele Monarkiet, end dengang der ingen Forsamling for Monarkiet var, men blot Forsamlinger for Landsdelene. Hvad der angaaer hele Monarkiet, maa nu henligge under hiin Forsamling, hvilken jeg, baade fordi jeg personlig har Sæde i den og fordi jeg derhos har indtaget en særlig Plads i den, nødig vil omtale videre; men det maa efter vor Forsatning henhøre under den at forhandle Spørgsmaalene om Monarkiets Anliggender; naar vi inblade os paa at forhandle disse Spørgsmaal, komme vi til at gjøre Noget, der altid er farligt, nemlig at forhandle Noget, der ligger udenfor vor egentlige Bemyndigelse, hvor vi derfor ikke kunne give vor Forhandling den rigtige Fylde og Kraft, men tværtimod svække dens Betydning. Men der er endnu noget Mere end dette deri: vi give et ikke godt Exempel, hvis vi vedtage en Adresse i den Retning, som foreslaaet. Vi give et Exempel, som de andre Forsamlinger, navnlig en vis Forsamling, virkelig slet ikke behøve for at tiltage sig en Berettigelse, de ikke skulle have. — Der er en nærliggende Betragtning, som vi maae holde stærkt paa. I alle Forhandlinger om Ordningen af Monarkiets Forhold stikker det frem fra den ene eller den anden Side, snart som Klager og Anker fra de andre Landsdele, snart som den Hant, hvorved disse Klager gribes af Udlandet, at Kongeriget Danmark vil beherske de andre Landsdele, og denne Klage skulle vi ikke give Ret, medens vi paa den anden Side med al mulig Styrke skulle holde fast ved, at i en Fællesforfatning for alle Landsdelene, i Monarkiets fælles konstitutionelle Forsamling, skal Kongeriget beholde den Ret, som efter dets Betydning og Udvikling tilkommer det. Vi skulle kræve Kongerigets Ret der, hvor den er at kræve, men vi skulle ikke udsætte os for Betydninger for, at vi udenfor Monarkiet, uden